

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 OSLO

Vår ref.
19/01134-1

Deres ref.
18/875

Dato
05.03.2019

Høringsuttalelse - NOU 2018:11 Ny fjellov

I. Innledning

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) viser til departementets brev datert 29. august 2018. Det har av en eller annen grunn ikke blitt registrert mottatt hos oss. Vi har fått utsatt høringsfrist til 7. mars 2019. Det er derfor blitt begrenset tid til å utarbeide en bred høringsuttalelse. Vi begrenser vår høringsuttalelse til det lovmessige vedrørende jordskifterettens kompetanse.

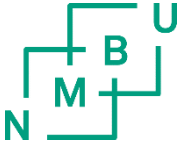
II. Bakgrunn for høringsuttalelsen

Institutt for eiendom og juss ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) er en av to utdanningsinstitusjoner som utdanner kandidater til dømmende stillinger i jordskifterettene, jf. jordskifteloven § 2-4. Fram til en lovendring i 2013 hadde NMBU monopol på å utdanne jordskifte kandidater og alle praktiserende jordskiftedommere i dag har sin utdanning fra NMBU.

III. Jordskifterettens kompetanse som tvisteløser

Jordskifteretten er foreslått som tvisteløser for konflikter om allmenningrett og de jordbrukstilknyttede bruksrettene, og dessuten spørsmålet om rett til jakt og fiske for noen som er bosatt i bygd eller grend der innbyggerne fra gammel tid har utøvd allmenningsbruk i allmenningen. NMBU anbefaler at jordskifteretten bør ha eksklusiv kompetanse til å avgjøre slike tvister. Dette vil være i tråd med at jordskifteretten er en domstol for fast eiendomsrettsfold og at vi må unngå at partene kan velge mellom to domstoler. Arbeidsfordelingen mellom tingrett og jordskifterett er også til vurdering i Domstolkommisjonen.

NMBU støtter at jordskifterettene kan overta rollen som tvisteløser i allmenningene slik dette er foreslått i § 12-2. NMBU støtter forslaget fra flertallet om at rettsutgreiing er en egnet prosessform for sakenetypene som listes opp i § 12-2. Det faller innenfor spisskompetansen til jordskifteretten å vurdere de faktiske forholdene i eiendomsrettslige spørsmål og tvister.

Saksforberedelsen i jordskifteretten er dessuten regnet som et «lavterskeltilbud» sammenliknet med de alminnelige domstolene. Det er blant annet lagt opp til at partene kan møte uten advokat, og at sakskostnadene ofte er lavere enn i de alminnelige domstolene.

Forslaget fra flertallet er at partene skal bære ansvaret for egne utgifter til retts hjelp i førsteinstans for denne sakstypen. Dette er hovedregelen for de rettsendrende sakene i jordskifteretten, men for tvisteløsning i jordskifteretten gjelder tvistelovens regler i kapittel 20. NMBU mener derfor at dette spørsmålet må utredes nærmere før det konkluderes med en endring som ikke følger hovedprinsippet.

NMBU vil også påpeke at koblingen mellom jordskifterettens kompetanse etter § 12-1 og § 12-2 er meget uklar. For det første stiller vi spørsmål ved om det er utvalgets intensjon når det i § 12-1 slås fast at jordskiftelovens bestemmelser om jordskifte ikke kommer til anvendelse i statsallmenningene. Begrepsbruken i § 12-1 samsvarer heller ikke med jordskiftelovens begrepsbruk. Skillet mellom jordskiftesak og andre saker etter jordskifteloven må tydeliggjøres om man går videre med forslaget. Det bør gjøres et arbeid med hensyn til å avstemme lovforslaget med jordskifteloven, slik at man unngår uklarheter. Det behov er for en nærmere utredning av dette spørsmålet.

Når det gjelder organisering og bruk av fallretter til utbygging av mindre kraftverk i sammenheng med jordbrukstilknyttede rettigheter kan det også være aktuelt å bruke bruksordning etter jordskifteloven § 3-8, og ikke kun jordskifteloven § 3-9 som er nevnt i utredningen.

Vennlig hilsen

Mari Sundli Tveit
Rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.